

SLAVNOST TĚLA A KRVE PÁNĚ

Den:	Čtvrtek 4. červen 2015
Svátek/důvod:	Slavnost Těla a krve Páně (Boží tělo)
Typ akce:	Pontifikální bohoslužba, po které bude následovat tradiční eucharistické procesí
Celebrant:	Jeho Eminence kardinál Dominik Duka OP, arcibiskup pražský, metropolita a primas český
Začátek akce (T):	Bohoslužba začíná v 17.00 hodin
Typ zvonění:	Mimořádné velké zvonění se zvonem Zikmund
Průběh zvonění:	<p>►► Celkem budou tři zvonění</p> <p>► První zvonění před akcí (bohoslužbou), která začíná v 17:00, bude následující (začátek T-15min):</p> <p>16:45 přesně - ZAČÁTEK ZVONĚNÍ - začíná zvonit zvon Josef a Dominik 16:46 - zvon Jan Křtitel – začíná zvonit, končí společně se všemi zvony 16:48 - zvon Václav – začíná zvonit, končí společně se všemi zvony 16:50 - zvon Zikmund – začíná zvonit, končí společně se všemi zvony 17:00 přesně - KONEC ZVONĚNÍ - končí všechny zvony najednou</p> <p>POZOR - Druhé zvonění bude po mši - zvonit se bude po skončení mše (tj asi kolem 18 hod) a odchodu procesí z katedrály (i zvon Zikmund). Zvon Josef bude zvonem signálním.</p> <p>POZOR - Třetí zvonění bude na závěr procesí, kdy se procesí vrátí před katedrálu (i zvon Zikmund) - to by mohlo trvat další hodinu = zvonění asi po 19:00. Zvon Josef bude zvonem signálním.</p> <p>► Poznámky: a) Konečný průběh/konec zvonění bude upřesněn/potvrzen před vlastním zvoněním/změny vyhrazeny.</p>

Přílohy:

Slavnosti Soslání Ducha svatého

Od 17.00 hodin bude pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka OP slavit v katedrále sv. Víta slavnostní mši svatou a po ní bude následovat tradiční eucharistické procesí. To půjde z katedrály kolem Hradčanského náměstí s prvním oltářem u Arcibiskupského paláce, druhým u kanovnické rezidence čp. 7 a třetím na Karmelu sv. Josefa. Průvod bude zakončen čtvrtým oltářem v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha.

Slavnost Těla a krve Páně (dříve nazývaná „Božího těla“) zavedl v roce 1264 papež Urban IV. V celé církvi se zvyk putovat v procesí s Nejsvětější svátostí rozšířil od 15. století. V Praze se poprvé konalo procesí Božího těla v roce 1355.

Podobně jako v minulých letech zve srdečně pan kardinál Dominik Duka OP všechny kněze, jáhny, řeholníky, řeholnice, rodiny s dětmi i všechen Boží lid v městě Praze k oslavě slavnosti Těla a Krve Páně. Ve čtvrtek 4. června 2015 v 17.00 hod. bude pan kardinál sloužit v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha slavnou mší svatou a po ní bude následovat tradiční eucharistické procesí.

Slavnost Těla a Krve Páně, lidově Boží Tělo, je svátek římskokatolické církve, kterým se zdůrazňuje reálná přítomnost Ježíše Krista jako Boha i jako člověka v eucharistii. Podle nauky katolických církví, pravoslavných a ostatních starobylých křesťanských církví východu dochází při slavení mše k transsubstanciaci (přepodstatnění) obětovaného chleba a vína v Tělo a Krev Ježíše Krista.

Slavení svátku může být provázeno nápadnou zvyklostí, kdy z kostela vychází průvod, v němž je nesena Svátost oltářní, a na čtyřech předem určených místech (náměstí, sochy svatých, morové sloupy apod.) se konají krátké pobožnosti.

Historie

Ve 12. století vrcholil kult svátosti oltářní a současně se zdůrazňovala reálná přítomnost Kristova v konsekrovaném chlebu. Dobovou atmosféru, která vedla ke vzniku slavnosti, dokreslovala jednak touha středověkého člověka po podívané, jednak opakovaná vidění augustiniánské řeholnice Juliany z Lutychu (Liege) z roku 1209. Zjevoval se jí zářivý měsíční kotouč s jedním tmavým místem, což mělo být znamení, že mezi ostatními křesťanskými svátky chybí místo pro svátek eucharistický. Na naléhání řeholnice a jejího duchovního rádce zavedl biskup Robert z Lutychu pro svou diecézi roku 1246 poprvé takovýto svátek. Při pouti českého kněze Petra, který chtěl při své pouti do Říma v roce 1263 vyprosit osvobození od svých pochybností při transsubstanciaci, došlo v italské Bolseně k církevní události, která vyvracela pochybnosti dotyčného kněze o přítomnosti Krista v Hostii. Kněz o tom podal zprávu papeži, který byl právě v blízkém Orivitě. Papež Urban IV. nechal celou událost prozkoumat a roku 1264 ustanovil eucharistický svátek pro celou církev.[1] Zavedení svátku zdůvodnil ve své bule *Transiturus*, kde rozvinul nauku o eucharistii jako oběti i jako hostině. Krátce nato papež zemřel, což rozšíření svátku opozdilo. Až Klement V. na koncilu ve Vienně (1311–1312) zavedení svátku připomenul. Teprve nástupce Klementa V., Jan XXII., zveřejněním buly *Transiturus* v klementinských dekretáliích se zasloužil o celocírkevní rozšíření Slavnosti Těla a Krve Páně. Na tvorbě bohoslužebných textů pro slavnost se významnou měrou podílel teolog sv. Tomáš Akvinský. Klasická nauka o přepodstatnění je obsažena v jeho hymnu *Lauda Sion Salvatorem* (Sióne chval Spasitele) a dokládá způsob, jakým se složité teologické formulace dostávaly do povědomí křesťanské veřejnosti třeba ve formě umělecky hodnotné poezie.

Současnost

Datum slavnosti se řídí datem Velikonoc příslušného roku. Nedělí Soslání Ducha svatého končí konsekrované víno. Podle místních zvyklostí bývá mše zakončena buď adorací před vystavenou Svátostí oltářní, nebo je monstrance s eucharistií nesena v průvodu z kostela. Na čtyřech předem stanovených a upravených místech se koná krátká pobožnost. Průvod Božího Těla nese často prvky jisté okázalosti (baldachýn, družičky sypající okvětní lístky – tzv. "troušení", kadidlo, někdy i vyzvánění zvláštním mobilním zvoncem, střelení z děl – moždířů), což vyvolává dvojí hodnocení: kritiku triumfalismu církve ze strany nezáúčastněné veřejnosti nebo vnímání smyslu průvodu jako projevu nejvyšší úcty Ježíši Kristu ze strany věřících katolíků.

Dějinný vývoj eucharistického průvodu

Ačkoliv v zakládací bule papeže Urbana IV. není o průvodu ani zmínky, v období mezi lety 1247 a 1279 lze doložit jeho pořádání u sv. Gereona v Kolíně nad Rýnem. Ve 14. století ve většině zemí byl průvod Božího Těla nadšeně přijímán. V barokní době se tato liturgická zvyklost stala triumfálním tažením a vděčným divadlem, jak to odpovídalo dobové mentalitě. Nutno dodat, že eucharistický průvod není ukládán žádným závazným liturgickým předpisem. Jeho uspořádání závisí na místních zvyklostech. Formu určuje biskup příslušné diecéze.

Za první Československé republiky byla tradice těchto procesí velmi živá a svátek Božího těla byl i státním svátkem. Vzhledem k povinné výuce náboženství na obecných i měšťanských školách byl i určitým vyvrcholením každého školního roku.

Mimořádné zvonění v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha

Tradice průvodů na veřejnosti byla potlačena po roce 1948 v celém tehdejší Československu v období tzv. reálného socialismu, kdy bylo zakázáno vycházet mimo kostel. Jakékoliv projevy náboženského života na veřejnosti byly nežádoucí a považovaly se za porušení zákona o dozoru státu nad církvemi. Po roce 1989 se tradice průvodů při Slavnosti Těla a krve Páně spontánně obnovila především ve větších městech. Na Moravě lze průvod Božího Těla vidět i na venkově.

Zvyky

- Při procesí v průvodu chodily „za družičky“ bíle oblečené dívky s košíčky bílých květů, které sypaly na cestu (tzv. troušení)
- Střelba „na ptáka“, každoroční slavnost ostrostřelců se soutěží o krále střelců; odtud rčení „Ran jak o Božím Těle“.

(zpracováno s využitím otevřených zdrojů a vlastního archivu, ilustrace – c-b-n-a)